

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal)
ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
Guidelines to Development of Academic Leadership in the New Normal
Situation of School Administrators under Roi-Et Primary Educational Service
Area Office 1

จุฬาพรรณ ภักดีศรี¹, อุดลย์ พิมพ์ทอง², และวานิช ประเสริฐพร³

Chulapan Phakdeesri¹, Adul Pimthong², and Vanich Prasertphorn³

¹นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

^{2,3}อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

¹students of Master of Education in Educational Administration, Faculty of Education,
Northeastern University

^{2,3}Lecturer of Master of Education in Educational Administration, Faculty of Education,
Northeastern University

อีเมล: chulapanidea@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received)

16 พฤษภาคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

22 พฤษภาคม 2566

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

24 พฤษภาคม 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นและ 2) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้างานวิชาการ จำนวน 320 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณจากสูตรทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane, 1973) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม .05 ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 33 คน และครู จำนวน 286 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีความต้องการจำเป็น PNI^{modified} และการวิเคราะห์เชิงข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

มีค่าดัชนี $PNI_{modified} = 0.41$ พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอนในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) เป็นอันดับแรก

2) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่(New Normal) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอนในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) คือส่งเสริมและควบคุมการดำเนินการขององค์กรในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) ให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) คือส่งเสริมให้ครูทำการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนและปรับปรุงการสอนของตนเองให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอ และด้านการนิเทศและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) คือ มีการจัดประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างเป็นระบบ และติดตามผลการสอนของครูทุกภาคเรียน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา, สถานการณ์ปกติใหม่

ABSTRACT

This research aimed to study: 1) the current states, desirable states, and needs, 2) the guidelines in the development of academic leadership in the New Normal situation of the school administrators under Roi-et Primary Educational Service Area Office 1. The research samples consisted of 320 school administrators and teachers as head of academic affairs. The research instruments contained the five-rating scaled questionnaires and the semi-structured interview form. The data analysis statistics were the percentage, mean, standard deviation, needs Index ($PNI_{modified}$), and content analysis.

The research findings revealed that:

1. The current state of the academic leadership in the New Normal situation of the school administrators under Roi-et Primary Educational Service Area Office 1 indicated an overall moderate level. The desirable states of the academic leadership in the New Normal situation of the school administrators under Roi-et Primary Educational Service Area Office 1 exposed overall at the highest level with the needs index ($PNI_{modified}$) valued at 0.41

2. The guidelines in the development of academic leadership in the New Normal situation of the school administrators under Roi-et Primary Educational Service Area Office 1 included 3 aspects, covering the aspects of curriculum development and teaching in the New Normal situation is to promote and control the organization's operations in the new normal situation (New Normal) to achieve the set goals., personnel development of the academy in the New Normal situation is teachers are encouraged to conduct research studies to develop students and improve

their own teaching to be consistent with the current situation., and the aspect of supervision and learning evaluation in the New Normal situation which there is a systematic evaluation of teachers' teaching and learning arrangements and follow up on teachers' teaching every semester.

Keywords: Academic Leadership, School Administrators, New Normal Situation

บทนำ

ภาวะผู้นำทางวิชาการ (Instructional Leadership) เป็นพฤติกรรมลักษณะการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียนโดยอาศัยกระบวนการเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมาย พันธกิจ การบริหารหลักสูตรและการสอน การพัฒนาครู การส่งเสริมบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา ซึ่งภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นภาวะผู้นำที่พัฒนามาจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งที่จะทำให้เกิดความร่วมมือของครูในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน รูปแบบภาวะผู้นำส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับผู้บริหารโรงเรียนที่เอาใจใส่กับงานการเรียนการสอนของโรงเรียนเป็นหลัก หากจะพัฒนาโรงเรียนจำเป็นต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ (กัญญวรา เครื่องพาที, 2556) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 (นริศ สวัสดิ์, 2550) โดยภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นส่วนหนึ่งของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (สุภัทรา วีระวุฒิ, 2554) ดังนั้นภาวะผู้นำทางวิชาการผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนสนับสนุนการจัดการงานวิชาการในสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ ผู้บริหารจะต้องใช้ความรู้ความสามารถบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและมีประสิทธิผล โดยยึดหลักการแนวความคิดจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันจำเป็นต้องมีความเป็นผู้นำในรูปแบบใหม่ มีวิสัยทัศน์สามารถมองไปในอนาคตอย่างสร้างสรรค์ มีความสามารถในการจูงใจ กระตุ้น สนับสนุนให้บุคลากรกล้าคิดในเชิงสร้างสรรค์ มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ สามารถเผชิญกับสถานการณ์ที่ซับซ้อนและแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ (ธนาภรณ์ นิลพัทพันธ์, 2562 ; สุรศักดิ์ เล็กวงษ์, 2563) โดยเฉพาะการบริหารสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งมีนโยบายและแนวปฏิบัติต่าง ๆ จากภาครัฐมากมาย บางเรื่องเป็นข้อจำกัดและเป็นความปกติใหม่ของสถานศึกษาที่จะต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย โดยถือว่าเป็นความปกติใหม่สำหรับการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้นำจึงจะต้องมีการปรับประยุกต์ใช้หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารให้เหมาะสม โดยส่วนสำคัญ ที่จะทำให้สามารถนำพาองค์กรก้าวเดินไปข้างหน้า

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการนั้นมีความสำคัญต่อการส่งเสริมพัฒนาและขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) ที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะ

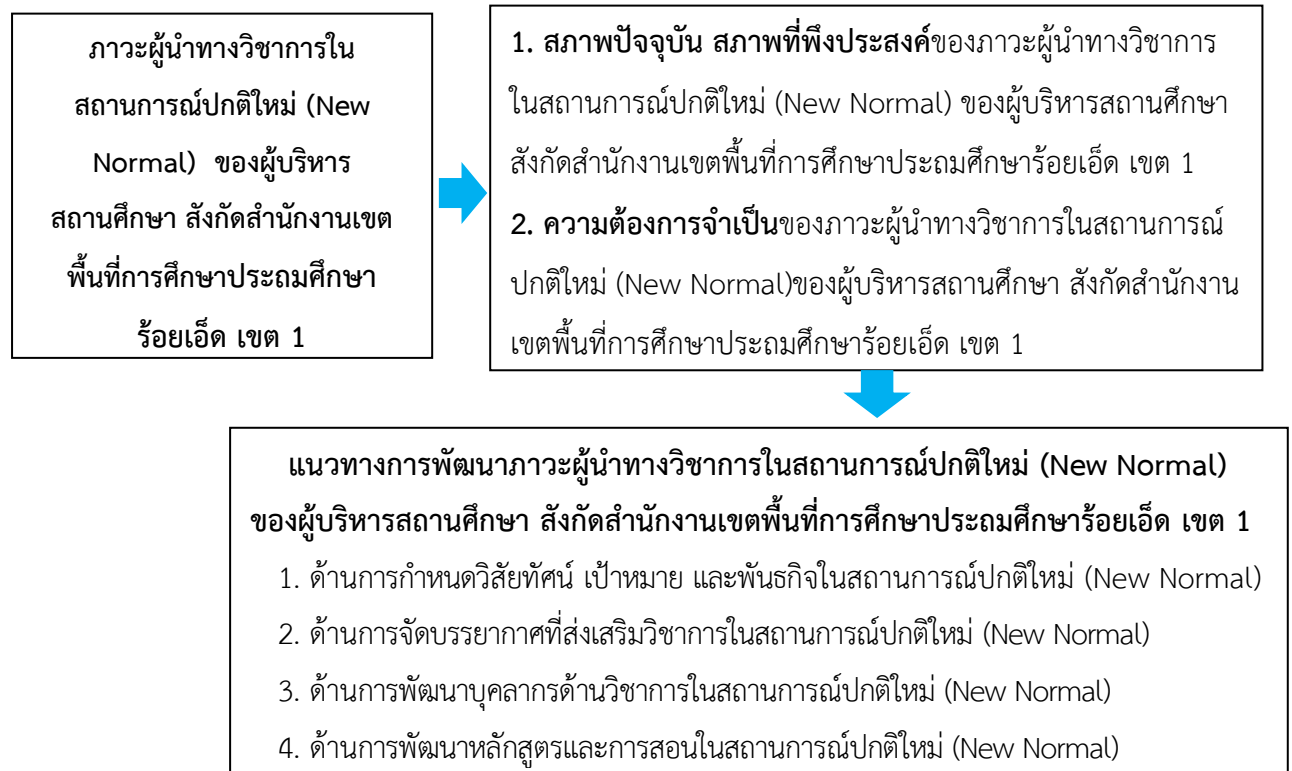
ผู้นำทางวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 เพื่อนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปเป็นข้อมูลหรือแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) ของผู้บริหารสถานศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารงานวิชาการ พัฒนาการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ คิดเป็น แก้ปัญหาได้และถ่ายทอดความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตจริงในสถานการณ์ที่ต้องเผชิญจริงได้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ผู้บริหารและครูได้ทราบความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal)
2. บุคลากรทางการศึกษาได้แนวทางในการนำข้อมูลไปพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพ
3. เป็นข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) ในสถานศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้าวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 จำนวนโรงเรียน 230 แห่ง ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 167 คน ครู จำนวน 1,421 คน รวมทั้งสิ้น 1,588 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ดเขต 1 จากโรงเรียน 230 แห่ง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณจากสูตรทาร์ ยามเน่ Taro Yamane. (1973) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม .05 ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 320 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 33 คน และครู จำนวน 286 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1
 2. ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
- แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1
1. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal)
 2. ด้านการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal)
 3. ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal)
 4. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอนในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal)
 5. ด้านการนิเทศและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal)

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

นำแบบสอบถามทั้งหมด มาตรวจสอบหาความสมบูรณ์ความถูกต้องในการตอบของแบบสอบถาม แล้วนำมาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์และถูกต้องเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำบันทึกเสนอขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อส่งถึงผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้างานวิชาการ ในการขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยลงภาคสนาม และส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามถึงผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ โดยส่งหนังสือผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 และจัดส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ผ่านระบบออนไลน์ Google form ในรูปแบบ QR Code ถึงสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ดเขต 1 รวมจำนวน 320 ฉบับ เพื่อดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่ดังกล่าว ทั้งนี้ได้แบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 320 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างก่อนการนำไปวิเคราะห์

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

5. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Need Assessment) ของภาวะผู้นำทางวิชาการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยนำข้อมูลผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์

6. ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในตอนต้นที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอเป็นตารางพร้อมอธิบายผลท้ายตาราง

7. ผู้วิจัยวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยการนำคะแนนจากแบบสอบถามตอนที่ 2 มาหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางของภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

1. ผู้วิจัยขออนุญาตให้คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ทั้ง 3 แห่ง คือ 1) โรงเรียนบ้านมะอี 2) โรงเรียนบ้านจาน 3) โรงเรียนโสภโณประชาสรรค์

2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อขออนุญาตลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 6 คน โดยในจำนวนนี้เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และครู จำนวน 3 คน

3. ผู้วิจัยนัดหมาย วัน เวลา สำหรับการลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งผู้วิจัยจะสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย โดยใช้ประเด็นแนวทางสัมภาษณ์ ทำการรวบรวมข้อคิดเห็นของแนวทาง และข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากประสบการณ์ตรงของผู้ให้สัมภาษณ์

4. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปประเด็นดำเนินการด้วยตนเอง

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (NEW NORMAL) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอนในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) มีค่าดัชนี ($PNI_{modified} = 0.41$)

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1

1.1 สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2) ด้านการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

3) ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

4) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอนในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

5) ด้านการนิเทศและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

1) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2) ด้านการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3) ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอนในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

5) ด้านการนิเทศและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 ดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง = 0.42 พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอนในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) มีค่าดัชนีเป็นอันดับแรก ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) มีค่าดัชนีเป็นอันดับสอง และด้านการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) มีค่าดัชนีเป็นลำดับสุดท้าย

1) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) ดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง = 0.39

2) ด้านการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) ดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง = 0.38

3) ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) ดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง = 0.43

4) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอนในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) ดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง = 0.44

5) ด้านการนิเทศและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) ดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง = 0.42

ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการ

ในสถานการณ์ปกติใหม่ (New normal) ของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยภาพรวม (n = 320)

ภาวะผู้นำทางวิชาการใน สถานการณ์ปกติใหม่	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI (I-D) D	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจใน สถานการณ์ปกติใหม่ (New normal)	3.28	.234	ปานกลาง	4.56	.187	มากที่สุด	0.39	4
2. ด้านการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริม วิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New normal)	3.31	.240	ปานกลาง	4.57	.208	มากที่สุด	0.38	5
3. ด้านการพัฒนาบุคลากรด้าน วิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New normal)	3.23	.263	ปานกลาง	4.62	.189	มากที่สุด	0.43	2
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการ สอนในสถานการณ์ปกติใหม่ (New normal)	3.29	.287	ปานกลาง	4.73	.164	มากที่สุด	0.44	1
5. ด้านการนิเทศและประเมินผล การจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์ ปกติใหม่ (New normal)	3.34	.201	ปานกลาง	4.74	.147	มากที่สุด	0.42	3
รวม	3.29	.108	ปานกลาง	4.64	.080	มากที่สุด	0.41	

2. ผลการพัฒนาแนวภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอนในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal)

1) ควรส่งเสริมให้ครูสร้างและพัฒนาหลักสูตรโดยการเข้าร่วมการประชุม อบรม และสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) และส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ คิดเป็น แก้ปัญหาได้และถ่ายทอดความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตรจริงในสถานการณ์ที่ต้องเผชิญจริงได้

2) ควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูให้สอดคล้องกับจุดหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายของหลักสูตรในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal)

3) ควรมีการวัด ประเมินผล แก่ไข ปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้ในช่วงที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ และออนไลน์ เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานศึกษา ชุมชนและผู้เรียนในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal)

2.2. ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal)

1) ควรมีการวางแผนการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เท่าทันกับยุคปกติใหม่ โดยการจัดทำโครงการเพื่อการพัฒนาส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู การศึกษาอบรม ผ่านช่องทางออนไลน์ (Online) ตามความเหมาะสมในสถานการณ์ปัจจุบัน

2) ควรส่งเสริมให้ครูทำการศึกษาวิจัยเพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียนและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเองให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอ

3) ควรจัดให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูในช่วงสถานการณ์โรคระบาด Covid-19 และการปฏิบัติงานของครูที่หลากหลาย ผ่านระบบออนไลน์ (online) และให้ครูมีการรายงานผลการปฏิบัติงานทุกภาคเรียนเพื่อปรับปรุงการสอนให้ดียิ่งขึ้น

2.3 ด้านการนิเทศและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal)

1) ควรมีการดำเนินการวางแผน การนิเทศการสอนอย่างเป็นขั้นตอน มีปฏิทินการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบโดยปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 จัดตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายใน

2) ควรมีการจัดประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างเป็นระบบ และติดตามผล การสอนของครูทุกภาคเรียนและเปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศได้สรุปผลการนิเทศการจัดการเรียนรู้ และนำเทคนิค วิธีการ รวมถึงสื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ ไปปรับใช้ในการทำงานของตนเองให้สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal)

3) ควรมีส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาวิชาชีพผ่านช่องทางออนไลน์ (online) ด้วยเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพของครูเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

1.1 สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารหลักสูตรและการสอน โดยร่วมกับครูในการวางแผนการนิเทศการเรียนการสอน และการประเมินการสอนของครูอย่างเป็นระบบ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูให้มีความหลากหลายสอดคล้องกับสถานการณ์ปกติใหม่ รวมถึงการให้โอกาสครูได้พัฒนาวิชาชีพทั้งในและนอกสถานศึกษา ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน มีการตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนทั้งตรงหรือ

ทางอ้อม มีวิธีในการประเมินความก้าวหน้าที่หลากหลายและทำอย่างเป็นประจำ โดยพิจารณาผลทดสอบและพิจารณาแบบรายงานพัฒนาการ คุณลักษณะนักเรียน มาแก้ปัญหาที่เรียนอ่อนและส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนที่เรียนดี ใช้เวลาส่วนใหญ่ช่วยเหลือนักเรียนตลอดปีการศึกษา มีการจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน การจัดห้องสมุดและแหล่งค้นคว้าหาความรู้ให้สะดวกต่อการใช้งานและมีจำนวนเพียงพอ การจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาให้กับนักเรียน มีความปลอดภัยและเป็นระเบียบมีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ครูและบุคลากร มีการดูแล เอาใจใส่ครู บุคลากร และนักเรียนอย่างใกล้ชิดส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพและเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ระหว่างครู สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรนันท์ ลอยเมืองกลาง (2564) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดหนองคาย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของกัลยรัฐตา แท้เรื่อง (2565) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานการณูปกติใหม่ (New Normal) ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่จัน พบว่า 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในสถานการณูปกติใหม่ (New Normal) โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานการณูปกติใหม่ (New Normal) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารหลักสูตรร่วมกับครู โดยร่วมกับครูในการวางแผนการนิเทศ การเรียนการสอน และการประเมินการสอนของครูอย่างเป็นระบบด้วยวิธีที่หลากหลาย มีการให้คำแนะนำ สนับสนุน ช่วยเหลือ ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู รวมถึงการให้โอกาสครูได้พัฒนาวิชาชีพทั้งในและนอกสถานศึกษา ด้วยเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพในตัวครูแต่ละคน ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน มีพฤติกรรมที่ตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนทั้งตรงหรือทางอ้อม มีวิธีในการประเมินความก้าวหน้าที่หลากหลายและทำอย่างเป็นประจำ มีการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา จากขอบเขตงานที่รับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ โดยการวิเคราะห์สภาพงานวิชาการ กำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ นโยบาย และดัชนีชี้วัดคุณภาพผลการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระวิชาต่าง ๆ ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของรวิภา ศรีวัตร (2564) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่องแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 พบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของกัลยรัฐตา แท้เรื่อง (2565) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานการณูปกติใหม่ (New Normal) ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่จัน พบว่า 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในสถานการณูปกติใหม่ (New Normal) โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก

1.3 ดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอนในสถานการณูปกติใหม่ (New Normal) มีค่าดัชนีเป็นอันดับแรก ด้านการพัฒนาศักยภาพด้านวิชาการในสถานการณูปกติใหม่ (New Normal) มีค่าดัชนีเป็นอันดับแรก

ปกติใหม่ (New Normal) มีค่าดัชนีเป็นอันดับสอง และด้านการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) มีค่าดัชนีเป็นลำดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในสถานการณ์ปกติใหม่ หลักสูตรถือเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการจัดทำหลักสูตรร่วมกับครู เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับสถานการณ์ปกติใหม่ โดยร่วมกับครูในการวางแผน การนิเทศการเรียนการสอน และการประเมินการสอนของครูอย่างเป็นระบบด้วยวิธีที่หลากหลาย กำกับติดตาม หลังจากจัดการเรียนการสอนทั้งการสอนออนไลน์ สอนออนไลน์ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์ปกติใหม่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของรวิภา ศรีวัตร (2564) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่องแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 พบว่า ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 คือ ด้านการนิเทศและประเมินผล การสอนของครู ($PNI_{Modified} = 0.58$) 2) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีองค์ประกอบ 5 ด้าน 3) ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = 0.23)

2. ผลการพัฒนาแนวภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอนในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) 1.1) ควรส่งเสริมให้ครูสร้างและพัฒนาหลักสูตรโดยการเข้าร่วมการประชุม อบรม และสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) และส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ คิดเป็น แก้ปัญหาได้และถ่ายโยงเอาความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตจริงในสถานการณ์ที่ต้องเผชิญจริงได้ 1.2) ควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูให้สอดคล้องกับจุดหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายของหลักสูตรในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) 1.3) ควรมีการวัด ประเมินผล แก่ไข ปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้ในช่วงที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ และออนไลน์ เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานศึกษา ชุมชนและผู้เรียนในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) 2) ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) 2.1) ควรมีการวางแผนการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เท่าทันกับยุคปกติใหม่ โดยการจัดทำโครงการเพื่อการพัฒนาส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู การศึกษาอบรม ผ่านช่องทางออนไลน์ (Online) ตามความเหมาะสมในสถานการณ์ปัจจุบัน 2.2) ควรส่งเสริมให้ครูทำการศึกษาวิจัยเพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียนและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเองให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอ 2.3) ควรจัดให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูในช่วงสถานการณ์ โรคระบาด Covid-19 และการปฏิบัติงานของครูที่หลากหลาย ผ่านระบบออนไลน์ (online) และให้ครูมีการรายงานผลการปฏิบัติงานทุกภาคเรียนเพื่อปรับปรุงการสอนให้ดียิ่งขึ้น 3) ด้านการนิเทศและประเมินผล การจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) 3.1) ควรมีการดำเนินการวางแผน การนิเทศการสอนอย่างเป็นขั้นตอน มีปฏิทินการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบโดยปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 จัดตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายใน 3.2) ควรมีการจัดประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างเป็นระบบ และติดตามผลการสอนของครูทุกภาคเรียนและเปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศได้สรุปผลการนิเทศ

การจัดการเรียนรู้ และนำเทคนิควิธีการ รวมถึงสื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ ไปปรับใช้ในการทำงานของตนเองให้สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) 4.3) ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาวิชาชีพผ่านช่องทางออนไลน์ (Online) ด้วยเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพของครูเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของรวิภา ศรีวัตร (2564) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีองค์ประกอบ 5 ด้าน และผลการประเมินแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = 0.23) สอดคล้องกับงานวิจัยของนันทวัน พูลกำลัง (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 2 ในยุคนิวอร์มัล พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 2 ในยุคนิวอร์มัลมี ดังนี้ (1) ครูควรมีการตรวจสอบความพร้อมอุปกรณ์พื้นฐานและความต้องการของผู้เรียน (2) ครูควรใช้การจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านโทรทัศน์ในสัดส่วนที่มากกว่าการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน และ (3) ครูควรให้ความสำคัญการประเมินผู้เรียน ติดตามตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจ การปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นรูปแบบการตอบแบบสอบถามแบบสนอญ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นและแบบสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 2 ในยุคนิวอร์มัล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ (2) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 2 ในยุคนิวอร์มัล มีดังนี้ (1) ครูควรมีการตรวจสอบความพร้อมอุปกรณ์พื้นฐานและความต้องการของผู้เรียน (2) ครูควรใช้การจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านโทรทัศน์ในสัดส่วนที่มากกว่าการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน และ (3) ครูควรให้ความสำคัญการประเมินผู้เรียน ติดตามตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจ การปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ควรนำแนวทางการพัฒนา ภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ไปใช้ ควรคำนึงถึงความแตกต่างหรือขนาดของสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ปัญหาตามองค์ประกอบของแนวทางเพื่อพัฒนาสถานศึกษาได้ตรงตามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์

1.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอนในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) มีค่าดัชนีเป็นอันดับแรก และด้านการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) ควรมี

การวิเคราะห์หลักสูตรโดยให้ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร เพื่อนำไปจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปกติใหม่ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนนั้น นักเรียนไม่จำเป็นต้องนั่งเรียนในห้อง จึงต้องมีการจัดหลักสูตรที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล

1.3 ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) มีค่าดัชนีเป็นอันดับสอง ควรมีการให้ครูได้เข้าร่วมอบรมการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อนำมาปรับใช้ในการสอนช่วงสถานการณ์โควิด-19 เนื่องจากมีทั้งการเรียนออนไลน์ ออนไลน์ และออนแฮนด์ ตามความเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคนในสถานการณ์ปกติใหม่ ครูต้องมีการปรับการจัดการเรียนรู้ให้มีความหลากหลาย จึงต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

1.4 ด้านการนิเทศและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) มีค่าดัชนีเป็นอันดับสาม ในช่วงสถานการณ์ปกติใหม่ มีการจัดการเรียนการสอนที่เปลี่ยนจากเดิม ทั้งการเรียนออนไลน์ ออนไลน์ และออนแฮนด์ ผู้สอนจึงต้องมีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ทั้งยังต้องมีการนิเทศการสอน เพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปกติใหม่

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่ข้างเคียง เพื่อนำมาเปรียบเทียบและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยในการพัฒนาหลักสูตรและการสอนในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

2.3 ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเปรียบเทียบและนำมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีโดยได้รับความอนุเคราะห์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายแห่ง ซึ่งไม่อาจนำมากล่าวได้ทั้งหมด ผู้มีพระคุณท่านแรกคือผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง คือ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้ความช่วยเหลืออย่างยิ่ง โดยเอาใจใส่ตรวจแก้วิทยานิพนธ์เพื่อให้สมบูรณ์ที่สุดและให้กำลังใจตลอดมา เป็นที่ปรึกษาให้ความช่วยเหลือด้านวิจัยและให้คำปรึกษาแนะนำแนวคิดต่าง ๆ จากประสบการณ์ของท่าน นอกจากนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาให้คำแนะนำและตรวจสอบเกี่ยวกับการปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ขอกราบขอบพระคุณ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ทุกท่าน ที่กรุณาตอบแบบสอบถามและกรุณาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้ และผู้วิจัยขอขอบพระคุณ บิดา มารดา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจตลอดมา คุณค่าอันเกิดจากงานวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกท่านเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่ง ๆ ขึ้นไป

เอกสารอ้างอิง

- กัญญ์วรา เครื่องพาที. (2556). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. (ปริญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- ธนาภรณ์ นิลพัทพันธ์. (2562). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์).
- นริศ สวัสดิ์. (2550). การวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัย บูรพา).
- นันทวัน พูลกำลัง. (2563). แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 2 ในยุคนิวนอร์มัล.(คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- พัชรนันท์ ลอยเมืองกลาง. (2564). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์*, 8(3), 337 – 350.
- รวิภา ศรีวัตร, สุขชาติ บางวิเศษ, สุขุม พรหมเมืองคุณ. (2564). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. มหาวิทยาลัย ราชภัฏเลย วิทยาเขตศรีล้านช้าง.
- สุภัทรา วีระวุฒิ. (2554). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนนทบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล).
- สุรศักดิ์ เล็กวงษ์. (2563). บทบาทภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).
- Taro Yamane. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rd Ed. New York: Harper and Row Publications